

NATURA 2000

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY (OSO)
DLA OBSZARÓW SPEŁNIAJĄCYCH KRYTERIA OBSZARÓW O ZNACZENIU
WSPÓLNOTOWYM (OZW)

I
DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY (SOO)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. TYP **1.2. KOD OBSZARU** **1.3. DATA OPRACOWANIA** **1.4. DATA AKTUALIZACJI**
B PLH020034 2004-08 2008-02

1.5. POWIĄZANIA Z INNYMI OBSZARAMI NATURA 2000

1.6. INSTYTUCJA LUB OSOBA ZBIERAJĄCA INFORMACJE:

Marek Krukowski - Instytut Kształtowania i Ochrony Środowiska, Akademia Rolnicza we Wrocławiu, 50-363 Wrocław pl.
Grunwaldzki 24, e-mail: mkruk@miks.ar.wroc.pl; Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków

1.7. NAZWA OBSZARU:

Dobromierz

1.8. WSKAZANIE I ZAKLASYFIKOWANIE OBSZARU:

DATA ZAPROPONOWANIA JAKO OZW

2007-03

DATA ZATWIERDZENIA JAKO OZW

2008-12

DATA ZAKLASYFIKOWANIA JAKO OSO

DATA ZATWIERDZENIA JAKO SOO

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. POŁOŻENIE CENTRALNEGO PUNKTU OBSZARU

DŁUGOŚĆ GEOGRAFICZNA

E 16 15 30

SZEROKOŚĆ GEOGRAFICZNA

N 50 52 34

2.2. POWIERZCHNIA (ha):

1 162,1

2.3. DŁUGOŚĆ OBSZARU (km):

2.4. WYSOKOŚĆ (m n.p.m.):

MINIMALNA

295

MAKSYMALNA

445

ŚREDNIA

370

2.5. REGION ADMINISTRACYJNY (NUTS)

Kod	Nazwa regionu	%
PL517	Wałbrzyski	100

2.6. REGION BIOGEOGRAFICZNY

Nazwa regionu biogeograficznego
Kontynentalny

3. INFORMACJA PRZYRODNICZA

3.1. Typy SIEDLISK znajdujące się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

3.1.a. Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzc	Stan zachow.	Ocena ogólna
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranuncion fluitantis</i>	0,70	C	B	C	C
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	0,36	C	C	B	C
6110	Skąły wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (<i>Alyso-Sedion</i>)	0,01	B	B	B	A
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	0,00	B	C	B	B
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> - płaty bogate florystycznie)	0,63	B	C	B	C
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylon alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	1,47	B	C	C	C
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	8,95	C	C	B	C
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	0,21	C	C	C	C
8150	Środkowoeuropejskie wyżynne piargi i gołoborza krzemianowe	0,00	A	C	A	A
8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	0,05	A	C	A	A
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	40,08	B	C	B	B
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	3,81	A	C	A	A
9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>)	2,09	B	C	B	C
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	0,77	B	C	B	B
9110	Cieplolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	1,08	C	C	B	C

3.2. GATUNKI, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

3.2.a. PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Isolacja	Ogólnie

3.2.b. Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Isolacja	Ogólnie

3.2.c. SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Isolacja	Ogólnie
1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	1-10i				D			
1318	<i>Myotis dasycneme</i>	1-10i				C	B	C	C
1321	<i>Myotis emarginatus</i>	P				D			
1324	<i>Myotis myotis</i>	1-10i				D			
1337	<i>Castor fiber</i>	5-10i				C	B	C	C
1355	<i>Lutra lutra</i>	5-10i				C	B	C	C

3.2.d. PŁAZY i GADY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Isolacja	Ogólnie

3.2.e. RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Isolacja	Ogólnie

3.2.f. BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Isolacja	Ogólnie
1059	<i>Maculinea teleius</i>	1 loc				C	B	C	C
1061	<i>Maculinea nausithous</i>	1 loc				C	B	C	C

3.2.g. ROŚLINY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD NAZWA

Populacja

POPULACJA**OCENA ZNACZENIA OBSZARU**

Populacja Stan zach. Izolacja Ogólnie

3.3. Inne ważne gatunki zwierząt i roślin

PTAKI

Populacja Motywacja

SSAKI

Populacja Motywacja

Eptesicus nilssonii
Eptesicus serotinus
Myotis brandtii
Myotis daubentonii
Myotis nattereri
Nyctalus noctula
Plecotus auritus

1-5 C
5-15 C
1-5 C
5-15 C
1-5 C
1-5 C
1-5 C

PŁAZY

Populacja Motywacja

GADY

Populacja Motywacja

RYBY

Populacja Motywacja

BEZKRĘGOWCE

Populacja Motywacja

ROŚLINY

Populacja Motywacja

Antennaria dioica
Aquilegia vulgaris
Asplenium septentrionale
Camelina microcarpa
Cephalanthera longifolia
Chamaecytisus supinus
Colchicum autumnale
Corydalis intermedia
Cotoneaster integerrimus
Dactylorhiza majalis
Dactylorhiza sambucina
Daphne mezereum
Dianthus armeria
Epipactis helleborine
Festuca pallens
Gagea minima
Gagea pratensis
Galanthus nivalis
Galium pumilum
Gypsophila muralis

VR D
VR D
R D
VR D
C A
VR D
R D
C D
VR D
VR D
4 loc. A
C D
2 loc.(ca) D
VR D
R D
VR D
VR D
VR C
ca 100i A
VR D

<i>Jovibarba sobolifera</i>	R	D
<i>Leucjum vernum</i>	VR	D
<i>Lilium martagon</i>	C	D
<i>Listera ovata</i>	R	D
<i>Melica ciliata</i>	1 loc.	A
<i>Melittis melissophyllum</i>	R	D
<i>Orchis mascula</i>	R	A
<i>Platanthera bifolia</i>	C	D
<i>Platanthera chlorantha</i>	VR	D
<i>Taxus baccata</i>	4 loc.(ca	A
<i>Teucrium botrys</i>	1 loc.(ca	D
<i>Vicia dumetorum</i>	R	D
<i>Vicia pisiformis</i>	VR	D
<i>Vinca minor</i>	R	D

4. OPIS OBSZARU

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy liściaste	14 %
Lasy mieszane	57 %
Siedliska rolnicze (ogólnie)	20 %
Wody śródlądowe (stojące i płynące)	9 %
Suma pokrycia siedlisk 100 %	

OPIS OBSZARU

Obszar obejmuje północno-zachodnią część Pogórza Bolkowsko-Wałbrzyskiego. Podłoże geologiczne stanowią głównie różne typy skał magmowych (diabazy, łupki zieleńcowe, mylonity) z wychodniami skalnymi i piargami. Pokrywają je głównie płytkie, kwaśne gleby brunatne. Cały masyw jest rozcięty południkowo przez rzekę Strzegomkę i jej dopływ - Czyżynkę, która tworzy głębokie wąwozy porośnięte przez acidofilne i ciepłolubne dąbrowy oraz zboczowe lasy klonowo-lipowe.

W dolnym biegu wąwozu Strzegomki znajduje się zbiornik zaporowy, stanowiący źródło pitnej wody dla Dobromierza.

Najniższe tereny obszaru są użytkowane jako łąki i pastwiska (głównie na dnie dolin).

Ponadto na obszarze znajdują się pozostałości opuszczonych kamieniołomów w południowo-wschodnich zboczach wzgórza Grabnik.

4. OPIS OBSZARU

4.2. WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

Obszar posiada wyjątkowy charakter ze względu na duże zróżnicowanie siedliskowe. Na Pogórzu Bolkowsko-Wałbrzyskim znajduje się prawdopodobnie największa w Polsce powierzchnia zboczowych lasów klonowo-lipowych (priorytetowy typ siedliska przyrodniczego o kodzie 9180) z pojedynczymi okazami cisa *Taxus baccata* oraz zubożone formy ciepłolubnych dąbrów, które przypominają stepowe dąbrowy z środkowych Czech (priorytetowe siedlisko przyrodnicze o kodzie 9110).

Na obszarze zidentyfikowano 13 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, ponadto wstępnie rozpoznano dodatkowe 3 typy siedlisk z tego załącznika.

Najważniejszymi typami siedlisk przyrodniczych w tym obszarze są: zboczowe lasy klonowo-lipowe (około 54 ha), podgórskie łągi dębowo-jesionowo-wiązowe (5 ha) oraz niewielkie płyty naskalnych muraw należących do związku *Alyso-Sedion*. Występują tu następujące siedliska ciepłolubne: dąbrowy na zboczach doliny Czyżynki oraz niskie, kserotermiczne zarośla *Cotoneaster integerrimus* (w kamieniołomie na wzgórzu Grabnik), które znacznie zwiększają wartość przyrodniczą tego obszaru. Większość powierzchni leśnych siedlisk przyrodniczych stanowią różne formy grądów, które wytworzyły się na głębszych i żyzniejszych glebach (ok. 130 ha) oraz dąbrowy acidofilne na płytkim i kamienistym podłożu (410 ha).

W obszarze obficie występują rzadkie gatunki roślin ciepłolubnych, np. *Galium pumilum*, *Melica ciliata*, *Dactylorhiza sambucina*, *Orchis mascula*.

Pełna inwentaryzacja fauny tego terenu powinna dopełnić informacji o znaczeniu przyrodniczym tego terenu i zwiększyć jego znaczenie dla ochrony bioróżnorodności regionu.

Pogórze Bolkowsko-Wałbrzyskie ma także wyjątkowo duże znaczenie jako część korytarza ekologicznego Przedgórze Sudeckie w silnie zurbanizowanych i uprzemysłowanych okolicach Wałbrzycha.

4.3. ZAGROŻENIA

Obszar może być zagrożony w przypadku intensyfikacji obecnego użytkowania lasów i zwiększenia presji rekreacyjnej.

4.4. STATUS OCHRONNY

Prawie cały obszar znajduje się w granicach Książańskiego Parku Krajobrazowego (1981 r, 3155 ha).

4.5. STRUKTURA WŁASNOŚCI

Lasy znajdują się w administracji Lasów Państwowych (Nadl. Jawor - większość lasów; Nadl. Wałbrzych - południowa część doliny Czyżynki);

Zbiornik wodny Dobromierz oraz rzeki - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Ponadto część terenu stanowi własność prywatną.

4.6. DOKUMENTACJA - ŹRÓDŁA DANYCH

Chytrý M., Kučera T., Kočí M. 2001. Katalog biotopů České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Kącki Z., Dajdok Z., Szczęśniak E. 2003. Czerwona lista roślin naczyniowych Dolnego Śląska. W: Kącki Z. (ed.) Zagrożone gatunki flory naczyniowej Dolnego Śląska. Instytut Biologii Roślin U.Wr., PTPP "pro Natura", Wrocław. s. 9-65.

Szczęśniak E. 1996. Szata roślinna północno-zachodniej części Pogórza Wałbrzyskiego. I. Lista florystyczna oraz gatunki chronione i rzadkie. *Acta Universitatis Wratislaviensis*. 1884: 61-102.

Szczęśniak E. 1997. Szata roślinna północno-zachodniej części Pogórza Wałbrzyskiego. II. Zbiorowiska leśne. *Acta Universitatis Wratislaviensis*. 1936: 83-113.

Szczęśniak E. 1998. Szata roślinna północno-zachodniej części Pogórza Wałbrzyskiego. III. Zbiorowiska nieleśne. *Acta Universitatis Wratislaviensis*. 1998: 9-37.

Szczęśniak E. 2002. Dane niepublikowane (unpublished data).

Świerkosz K. 2002. Dane niepublikowane (unpublished data).

5. STATUS OCHRONNY OBSZARU ORAZ POWIĄZANIA Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES

5.1. DESYGNOWANE FORMY OCHRONY NA POZIOMIE KRAJOWYM I REGIONALNYM:

KOD % POKRYCIA

PL03 92,5 %

5.2. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z INNYMI TERENAMI:

desygnowanymi na poziomie krajowym lub regionalnym

KOD FORMY OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
PL03	<i>Księżański</i>	-	92,5

desygnowanymi na poziomie międzynarodowym

NAZWA STATUSU OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
-----------------------	---------------	-------------	------------

5.3. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES:

KOD CORINE	TYP RELACJI	% POKRYCIA
------------	-------------	------------

6. DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA NA TERENIE OBSZARU I W JEGO OTOCZENIU **I INNE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA TEN OBSZAR**

6.1. GŁÓWNE CZYNNIKI I RODZAJE DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA ORAZ PROCENT POWIERZCHNI OBSZARU IM PODLEGAJĄCY

Wpływy i działalność na terenie obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
100	<i>Uprawa</i>	B	10	-
110	<i>Stosowanie pestycydów</i>	B	10	-
120	<i>Nawożenie /nawozy sztuczne/</i>	B	10	-
160	<i>Gospodarka leśna - ogólnie</i>	B	10	0
166	<i>Usuwanie martwych i umierających drzew</i>	C	5	-
230	<i>Polowanie</i>	C	50	0
403	<i>Zabudowa rozproszona</i>	C	5	-
502	<i>Drogi, autostrady</i>	C	3	-
511	<i>Linie elektryczne</i>	B	1	-
622	<i>Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych</i>	C	5	0
701	<i>Zanieczyszczenia wód</i>	C	1	-
702	<i>Zanieczyszczenie powietrza</i>	C	10	-
720	<i>Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie</i>	C	1	-
840	<i>Zalewanie</i>	B	1	0
952	<i>Eutrofizacja</i>	C	100	-
954	<i>Inwazja gatunku</i>	C	5	-
990	<i>Inne naturalne procesy</i>	B	1	-

Wpływy i działalność wokół obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
100	<i>Uprawa</i>	B		-
110	<i>Stosowanie pestycydów</i>	B		-
120	<i>Nawożenie /nawozy sztuczne/</i>	B		-
160	<i>Gospodarka leśna - ogólnie</i>	B		0
180	<i>Wypalanie</i>	B		-
230	<i>Polowanie</i>	C		0
402	<i>Nieciągła miejska zabudowa</i>	B		-
424	<i>Inne odpady</i>	A		-
501	<i>Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe</i>	C		-
502	<i>Drogi, autostrady</i>	A		-
511	<i>Linie elektryczne</i>	B		-
605	<i>Hipodrom</i>	B		-
622	<i>Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych</i>	B		-
701	<i>Zanieczyszczenia wód</i>	A		-
702	<i>Zanieczyszczenie powietrza</i>	B		-
703	<i>Zanieczyszczenie gleby</i>	B		-
720	<i>Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie</i>	C		-
853	<i>Kształtowanie poziomu wód</i>	B		-
900	<i>Erozja</i>	C		-
941	<i>Powódź</i>	B		0

952 <i>Eutrofizacja</i>	B	-
954 <i>Inwazja gatunku</i>	B	-
990 <i>Inne naturalne procesy</i>	B	-

6.2. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

SPRAWUJĄCY NADZÓR (INSTYTUCJA LUB OSOBA):

Nadl. Jawor: ul. Myśluborska 3, 59-400 Jawor, tel. (076) 871 16 00

Nadl. Wałbrzych: ul. Miła 2, 58-372 Boguszów Gorce, tel. (074) 8449580

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej: ul. Norwida 34, 50-950 Wrocław, tel. (071) 33 78 800

ZARZĄDZANIE OBSZAREM I PLANY:

7. MAPY OBSZARU

Mapy fizyczne obszaru

Numer mapy	Skala	Projekcja	Opis
M-33-45-A	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-45-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes

Zdjęcia lotnicze obszaru

Numer	Obszar	Temat	Data
-------	--------	-------	------

8. ZDJĘCIA OBSZARU

Numer	Obszar	Temat	Autor	Data
-------	--------	-------	-------	------

4. OPIS OBSZARU

4.7. HISTORIA